

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia..... 2011 r.

**w sprawie wprowadzenia programu wykrywania występowania zakażeń wirusem
choroby niebieskiego języka na 2012 r.**

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się program wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka na 2012 r., który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, stanowi program nadzoru nad chorobą niebieskiego języka w rozumieniu art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1266/2007 z dnia 26 października 2007 r. w sprawie przepisów wykonawczych dotyczących dyrektywy Rady 2000/75/WE w odniesieniu do kontroli, monitorowania, nadzoru i ograniczeń przemieszczeń niektórych zwierząt należących do gatunków podatnych na zarażenie chorobą niebieskiego języka (Dz. Urz. UE L 283 z 27.10.2007, str. 37, z późn. zm.).

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**PREZES
RADY MINISTRÓW**

PROGRAM WYKRYWANIA WYSTĘPOWANIA ZAKAŻEŃ WIRUSEM CHOROBY
NIEBIESKIEGO JĘZYKA NA 2012 R.

1. Identyfikacja Programu

Państwo Członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: choroba niebieskiego języka (Bluetongue)

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego choroby

Z uwagi na brak stwierdzanych ognisk choroby niebieskiego języka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz dotychczasowe ujemne wyniki uzyskane w programie wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka w roku 2010, a także na podstawie biernego nadzoru klinicznego w kierunku choroby niebieskiego języka u zwierząt pochodzących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonego zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1266/2007 z dnia 26 października 2007 r. w sprawie przepisów wykonawczych dotyczących dyrektywy Rady 2000/75/WE w odniesieniu do kontroli, monitorowania, nadzoru i ograniczeń przemieszczeń niektórych zwierząt należących do gatunków podatnych na zarażenie chorobą niebieskiego języka (Dz. Urz. UE L 283 z 27.10.2007, str. 37, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1266/2007”, należy uznać, że choroba ta nie występuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej endemicznie. Jednocześnie z uwagi na właściwości wirusa, zachodzące zmiany klimatyczne oraz występowanie choroby w państwach graniczących z Rzeczypospolitą Polską nie należy wykluczać takiego zagrożenia w najbliższej przyszłości.

Wyniki badań bydła, przeprowadzonych w 2010 r. przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Wyniki badań przeprowadzonych w 2010 r. u bydła

Liczba zwierząt podlegających badaniom laboratoryjnym w ramach programu	Wynik badania			
	ELISA		RT-PCR	
	(+)	(-)	(+)	(-)
15 804	86	15 643	0	199

Wyniki badań owiec, przeprowadzonych w 2010 r. przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2. Wyniki badań przeprowadzonych w 2010 r. u owiec

Liczba zwierząt podlegających badaniom laboratoryjnym w ramach programu	Wynik badania			
	ELISA		RT-PCR	
	(+)	(-)	(+)	(-)
13 559	313	13 011	0	606

Program stanowi, że w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego (serologicznego), lekarz weterynarii pobiera próbki od zwierząt, u których stwierdzono obecność przeciwciał przeciwko wirusowi choroby niebieskiego języka i przesyła je do badań laboratoryjnych (wirusologicznych-testem PCR) w celu wykrycia materiału genetycznego wirusa. Niemniej jednak w 2010 roku przeprowadzono więcej badań laboratoryjnych (wirusologicznych-testem PCR), niż zakładał program. Zaistniała sytuacja jest wynikiem przeprowadzenia dodatkowych badań laboratoryjnych (wirusologicznych-testem PCR) w niektórych powiatach u wszystkich sztuk zwierząt znajdujących się w stadzie, w związku z uzyskaniem wyniku dodatniego w badaniu laboratoryjnym (serologicznym-testem ELISA), u kilku sztuk pochodzących z takiego stada.

Od dnia wejścia w życie rozporządzenia nr 1266/2007, tj. od dnia 1 listopada 2007 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostały wprowadzone z państw członkowskich Unii Europejskiej liczne sztuki bydła, u których wykryto przeciwciała dla wirusa choroby niebieskiego języka oraz materiał genetyczny wirusa tej choroby. Wszystkie sztuki bydła, u których potwierdzono w badaniach wirusologicznych metodą RT-PCR obecność materiału genetycznego wirusa, zostały zabite.

W związku z przypadkami występowania w państwach sąsiednich, w pobliżu zachodniej i południowej granicy Rzeczypospolitej Polskiej w poprzednich latach choroby wywołanej przez serotyp BTV-8 oraz ze względu na wprowadzanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bydła, u którego uzyskano dodatni wynik badania serologicznego oraz wirusologicznego w kierunku choroby niebieskiego języka, należy uznać, że istnieje pewne zagrożenie pojawienia się choroby na obszarach kraju, na które zostało wprowadzone bydło przywiezione w ramach handlu wewnątrzspółnotowego.

W dniu 16 maja 2008 r. Rzeczpospolita Polska wprowadziła, zgodnie z art. 9a rozporządzenia nr 1266/2007, warunki przejściowe dla zwierząt objętych zwolnieniem przewidzianym w art. 8 ust. 1 tego rozporządzenia. Komisja Europejska stoi na stanowisku,

że warunki przejściowe powinny być stosowane jedynie w przypadku uzasadnionego ryzyka przeniesienia choroby. Stąd też, zgodnie z tymi warunkami przejściowymi, bytło wprowadzane z państw członkowskich Unii Europejskiej, w których choroba występuje powszechnie, musi być przed wysyłką na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zaszczepione lub poddane dwóm badaniom serologicznym w celu wykrycia przeciwciał, w których uzyskano dodatni wynik.

W dniu 1 czerwca 2010 r. zniesione zostały strefy zamknięte, w których znajdowały się niektóre powiaty położone w województwach: dolnośląskim, lubuskim, opolskim i zachodniopomorskim. Wyznaczenie stref zamkniętych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynikało z wystąpienia ognisk choroby niebieskiego języka na terytorium Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Czeskiej.

3. Opis programu

3.1. Cel programu

Obowiązek realizacji programu wynika z art. 4 rozporządzenia nr 1266/2007. Jest on prowadzony na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program obejmuje co najmniej bierny nadzór kliniczny i aktywny nadzór laboratoryjny.

Bierny nadzór kliniczny realizowany jest poprzez zgłaszanie powiatowemu lekarzowi weterynarii wszelkich podejrzeń wystąpienia choroby zakaźnej oraz każdego przypadku padnięcia bydła, owiec lub kóz zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.). Corocznie prowadzone są również szkolenia dla lekarzy weterynarii będących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, w zakresie postępowania przy zwalczaniu i wykrywaniu choroby niebieskiego języka, natomiast dla lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, szkolenia w tym zakresie w miarę potrzeby prowadzone są na poziomie powiatowych inspektoratów weterynarii. Prowadzone są również kampanie uświadamiające dla posiadaczy zwierząt, mające na celu umożliwienie, szczególnie w sezonie największej aktywności nosicieli, rozpoznania objawów klinicznych choroby niebieskiego języka. Ponadto, na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii utworzona została zakładka „Choroba niebieskiego języka”, w której umieszczone są dodatkowe materiały szkoleniowe dotyczące rozpoznawania choroby niebieskiego języka, w tym ulotka informacyjna opisująca objawy, jak również zdjęcia przedstawiające kliniczny obraz choroby.

Aktywny nadzór laboratoryjny będzie obejmował badania laboratoryjne (serologiczne i wirusologiczne), prowadzone zgodnie z ust. 2.2.2 załącznika I do rozporządzenia nr 1266/2007.

Program badań ma na celu:

- 1) stwierdzenie wystąpienia określonego serotypu wirusa (BTV-8) lub wykrycie wprowadzenia innych serotypów;
- 2) wykrycie dowodów przenoszenia wirusa z obszarów, gdzie wirus występuje poprzez losowe badania laboratoryjne (serologiczne) prowadzone na terytorium całego kraju.

Badania laboratoryjne (serologiczne) zostały zaplanowane w taki sposób, aby umożliwić wykrycie serokonwersji z 95 % prawdopodobieństwem, przy założeniu, że odsetek seroreagentów w populacji gatunków podatnych na zakażenie na obszarze danego powiatu wynosi 20 %.

Badane będą bydło i owce w wieku powyżej 3 miesięcy. Za bydło uważa się zwierzęta z gatunków: bydło domowe (*Bos taurus*) i bawoły (*Bubalus bubalus*). Dzikie zwierzęta żyjące na wolności oraz zwierzęta w ogrodach zoologicznych nie będą badane.

Powiatowy lekarz weterynarii na podstawie analizy ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem warunków środowiskowych sprzyjających występowaniu muchówek z rodzaju *Culicoides* (tereny podmokłe, bliskość zbiorników wodnych) określa, w jakich stadach będą pobierane próbki do badań laboratoryjnych.

Przyjmuje się, że na potrzeby programu geograficzną jednostką odniesienia jest powiat jako jednostka administracyjna.

W związku z tym, że choroba niebieskiego języka dotychczas nie była notowana u sztuk rodzimych na terytorium Polski, a wyniki serologicznych badań monitoringowych prowadzonych w poprzednich latach były ujemne, co potwierdza brak krążenia wirusa choroby niebieskiego języka w populacji zwierząt wrażliwych na tę chorobę, w programie wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka na 2012 rok, w stosunku do lat ubiegłych, zmniejszeniu ulegnie częstotliwość badań, ograniczona do dwóch akcji pobierania próbek w okresie największej aktywności nosicieli choroby.

Badania laboratoryjne (serologiczne) będą przeprowadzone dwukrotnie, w okresie największej aktywności wektora choroby - muchówek z rodzaju *Culicoides*, tj. od dnia 1 maja do dnia 15 września 2012 r. Pierwsze pobieranie próbek odbędzie się w miesiącach maj-czerwiec, drugie w miesiącach sierpień-wrzesień. Pobrane próbki będą badane techniką immunoenzymatyczną ELISA.

W przypadku uzyskania dodatniego lub wątpliwego wyniku w badaniu laboratoryjnym (serologicznym) od zwierząt, u których wykryto przeciwciała przeciwko wirusowi, zostaną ponownie pobrane próbki krwi do badań laboratoryjnych (wirusologicznych-test PCR) w celu wykrycia materiału genetycznego wirusa choroby niebieskiego języka.

Przy realizacji programu będą uwzględniane wyniki badań bydła oraz owiec utrzymywanego w stadach, do których wprowadzono zwierzęta w ramach handlu wewnątrzwspólnotowego, wykonane w ramach zadania „Ocena występowania choroby

niebieskiego języka na terenie kraju" realizowanego przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, wchodzącego w skład programu wieloletniego „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego”.

3.2. Przewidywane korzyści wynikające z wprowadzenia programu

Dzięki wprowadzeniu programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie można uzyskać i analizować informacje dotyczące sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju.

Jeżeli zostaną stwierdzone przypadki wystąpienia choroby na terytorium kraju, badania laboratoryjne prowadzone w ramach programu pozwolą na ich wczesne wykrycie, co umożliwi niezwłoczne zastosowanie środków administracyjnych w celu likwidacji ognisk choroby. Pozwoli to na ograniczenie strat wynikających ze zmniejszenia produkcji zwierzęcej oraz strat związanych z wykonaniem nakazów i zakazów administracyjnych nałożonych przy zwalczaniu choroby niebieskiego języka (np. nakaz zabicia zwierząt, ograniczenia w przemieszczaniu zwierząt), ponoszonych przez hodowców i producentów bydła i owiec lub podmioty zajmujące się obrotem zwierzętami.

3.3. Przewidywana liczba próbek do badań

Zgodnie z informacjami przesłanymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa liczba stad, w których są utrzymywane bydło i owce oraz pogłowie zwierząt, na dzień 31 grudnia 2010 r. (raport z dnia 24 stycznia 2011 r.), przedstawia się następująco:

Liczba stad bydła: 643 741

Liczba zwierząt: 6 067 488

Przewidywana liczba próbek do badań (dwukrotne badanie)

$5\,223 \times 2 = 10\,446$

Liczba stad owiec: 7 874

Liczba zwierząt: 232 459

Przewidywana liczba próbek do badań (dwukrotne badanie)

$4\,493 \times 2 = 8\,986$

Liczba próbek, które należy pobrać do badań laboratoryjnych (serologicznych) podczas każdego z dwóch próbkowań, została obliczona według programu kalkulatoryjnego WIN EPISCOPE 2.0: *improved epidemiological software for veterinary medicine. Veterinary Record (2001)* i wynosi, łącznie dla bydła i owiec, 9 716 próbek.

Szczegółowe dane dotyczące liczby pobieranych próbek w poszczególnych powiatach zawiera tabela 3. odnosząca się do bydła oraz tabela 4. odnosząca się do owiec.

Tabela 3. Liczba próbek do pobrania w każdym z dwóch próbkowań w stadach bydła

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
dolnośląskie	bolesławiecki	1 979	14	402
dolnośląskie	dzierżoniowski	3 104	14	
dolnośląskie	głogowski	3 558	14	
dolnośląskie	górowski	7 956	14	
dolnośląskie	jaworski	3 730	14	
dolnośląskie	Jelenia Góra	399	14	
dolnośląskie	jeleniogórski	3 880	14	
dolnośląskie	kamiennogórski	4 632	14	
dolnośląskie	kłodzki	8 388	14	
dolnośląskie	Legnica	15	10	
dolnośląskie	legnicki	4 991	14	
dolnośląskie	lubański	2 943	14	
dolnośląskie	lubiński	1 307	14	
dolnośląskie	lwówecki	5 416	14	
dolnośląskie	milicki	5 263	14	
dolnośląskie	oleśnicki	7 091	14	
dolnośląskie	oławski	869	14	
dolnośląskie	polkowicki	2 723	14	
dolnośląskie	strzebiński	3 605	14	
dolnośląskie	średzki	2 736	14	

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
dolnośląskie	świdnicki	5 247	14	
dolnośląskie	trzebnicki	7 267	14	
dolnośląskie	wałbrzyski	4 763	14	
dolnośląskie	wołowski	3 063	14	
dolnośląskie	Wrocław	391	14	
dolnośląskie	wrocławski	1 961	14	
dolnośląskie	ząbkowicki	6 174	14	
dolnośląskie	zgorzelecki	1 453	14	
dolnośląskie	złotoryjski	3 501	14	
	RAZEM	108 405	402	
kujawsko-pomorskie	aleksandrowski	16 265	14	
kujawsko-pomorskie	brodnicki	34 998	14	
kujawsko-pomorskie	bydgoski	13 919	14	
kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	62	13	
kujawsko-pomorskie	chełmiński	11 922	14	
kujawsko-pomorskie	golubsko-dobrzyński	22 178	14	
kujawsko-pomorskie	Grudziądz	135	13	
kujawsko-pomorskie	grudziądzki	15 800	14	
kujawsko-pomorskie	inowrocławski	30 197	14	
kujawsko-pomorskie	lipnowski	31 631	14	
kujawsko-pomorskie	mogileński	15 709	14	
kujawsko-pomorskie	nakielski	29 433	14	
kujawsko-pomorskie	radziejowski	34 903	14	
kujawsko-pomorskie	rypiński	31 061	14	
kujawsko-pomorskie	sępoleński	16 615	14	
kujawsko-pomorskie	świecki	19 113	14	
kujawsko-pomorskie	Toruń	123	13	
kujawsko-pomorskie	toruński	26 585	14	
kujawsko-pomorskie	tucholski	15 070	14	
kujawsko-pomorskie	wąbrzeski	15 528	14	
				318

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
kujańsko-pomorskie	Włocławek	68	13	
kujańsko-pomorskie	włocławski	33 397	14	
kujańsko-pomorskie	złotowski	24 553	14	
	RAZEM	439 265	318	
lubelskie	białski	44 975	14	
lubelskie	Biała Podlaska	126	13	
lubelskie	biłgorajski	15 449	14	
lubelskie	Chełm	15	10	
lubelskie	chełmski	19 825	14	
lubelskie	hrubieszowski	22 074	14	
lubelskie	janowski	11 828	14	
lubelskie	krasnostawski	15 209	14	
lubelskie	kraśnicki	11 393	14	
lubelskie	lubartowski	21 813	14	
lubelskie	lubelski	31 082	14	
lubelskie	Lublin	392	14	
lubelskie	łęczyński	8 120	14	
lubelskie	łukowski	53 361	14	
lubelskie	opolski	3 109	14	
lubelskie	parczewski	13 118	14	
lubelskie	puławski	9 137	14	
lubelskie	radzyński	25 506	14	
lubelskie	rycki	17 202	14	
lubelskie	świdnicki	5 638	14	
lubelskie	tomaszowski	15 365	14	
lubelskie	włodawski	15 064	14	
lubelskie	zamojski	28 358	14	
lubelskie	Zamość	49	12	
	RAZEM	388 208	329	
lubuskie	gorzowski	9 932	14	329
	RAZEM			192

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
lubuskie	Gorzów Wielkopolski	296	14	
lubuskie	krośnieński	3 906	14	
lubuskie	międzyrzecki	5 051	14	
lubuskie	nowosolski	2 184	14	
lubuskie	ślubicki	3 896	14	
lubuskie	strzelecko-drezdenecki	7 185	14	
lubuskie	sulęciński	8 224	14	
lubuskie	świebodziński	4 057	14	
lubuskie	wschowski	9 861	14	
lubuskie	Zielona Góra	18	10	
lubuskie	zielonogórski	9 605	14	
lubuskie	żagański	3 063	14	
lubuskie	żarski	6 720	14	
	RAZEM	73 998	192	
łódzkie	bełchatowski	11 900	14	
łódzkie	brzeziński	5 465	14	
łódzkie	kutnowski	36 509	14	
łódzkie	łaski	14 383	14	
łódzkie	łęczycki	37 483	14	
łódzkie	łowicki	66 510	14	
łódzkie	łódzki wschodni	6 763	14	
łódzkie	Łódź	1 327	14	
łódzkie	opoczyński	21 720	14	
łódzkie	pabianicki	9 940	14	
łódzkie	pajęczański	11 257	14	
łódzkie	piotrkowski	26 240	14	
łódzkie	Piotrków Trybunalski	503	14	
łódzkie	poddębicki	33 865	14	
łódzkie	radomszczański	21 155	14	
łódzkie	rawski	7 111	14	
				335

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
łódzkie	sieradzki	53 882	14	
łódzkie	Skiermiewice	94	13	
łódzkie	skiermiewicki	16 679	14	
łódzkie	tomaszowski	22 838	14	
łódzkie	wieluński	13 770	14	
łódzkie	wieruszowski	7 930	14	
łódzkie	zduńskowolski	5 861	14	
łódzkie	zgierski	26 236	14	
	RAZEM	459 421	335	
małopolskie	bocheński	8 386	14	
małopolskie	brzeski	7 809	14	
małopolskie	chrzanowski	434	14	
małopolskie	dąbrowski	8 386	14	
małopolskie	gorlicki	15 885	14	
małopolskie	krakowski	11 391	14	
małopolskie	Kraków	528	14	
małopolskie	limanowski	21 751	14	
małopolskie	miechowski	15 697	14	
małopolskie	myślenicki	7 102	14	
małopolskie	nowosądecki	27 181	14	
małopolskie	nowotarski	34 950	14	
małopolskie	Nowy Sącz	479	14	
małopolskie	olkuski	6 396	14	
małopolskie	oświęcimski	2 590	14	
małopolskie	proszowicki	5 206	14	
małopolskie	suski	4 437	14	
małopolskie	tarnowski	18 652	14	
małopolskie	Tarnów	199	14	
małopolskie	tatrzański	7 111	14	
małopolskie	wadowicki	6 805	14	
				308

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
małopolskie	wielicki	4 962	14	
	RAZEM	216 337	308	
mazowieckie	białobrzeski	10 143	14	
mazowieckie	ciechanowski	42 040	14	
mazowieckie	garwoliński	33 516	14	
mazowieckie	gostyński	15 263	14	
mazowieckie	grodziski	4 360	14	
mazowieckie	grójecki	6 317	14	
mazowieckie	kozienicki	10 627	14	
mazowieckie	legionowski	1 558	14	
mazowieckie	lipski	11 880	14	
mazowieckie	łosicki	20 665	14	
mazowieckie	makowski	52 298	14	
mazowieckie	miński	30 757	14	
mazowieckie	mławski	65 040	14	
mazowieckie	nowodworski	6 611	14	
mazowieckie	ostrołęcki	129 956	14	
mazowieckie	Ostrołęka	201	14	
mazowieckie	ostrowski	70 419	14	
mazowieckie	otwocki	4 892	14	
mazowieckie	piaseczyński	3 431	14	
mazowieckie	Płock	427	14	
mazowieckie	płocki	57 384	14	
mazowieckie	płoński	46 636	14	
mazowieckie	pruskowski	896	14	
mazowieckie	przasnyski	69 290	14	
mazowieckie	przysuski	13 266	14	
mazowieckie	pułtusi	31 946	14	
mazowieckie	Radom	501	14	
mazowieckie	radomski	30 163	14	
				584

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
mazowieckie	Siedlce	28	11	
mazowieckie	siedlecki	60 564	14	
mazowieckie	sierpecki	45 340	14	
mazowieckie	sochaczewski	13 079	14	
mazowieckie	sokołowski	52 358	14	
mazowieckie	szydłowiecki	4 211	14	
mazowieckie	Warszawa	98	13	
mazowieckie	warszawski zachodni	3 385	14	
mazowieckie	węrowski	41 860	14	
mazowieckie	wotoliński	15 893	14	
mazowieckie	wyszowski	21 849	14	
mazowieckie	zwoleński	14 345	14	
mazowieckie	żuromiński	48 923	14	
mazowieckie	żyrardowski	4 707	14	
	RAZEM	1 097 123	584	
opolskie	brzeski	4 453	14	
opolskie	głubczycki	14 180	14	
opolskie	kędzierzyńsko-kozielski	10 782	14	
opolskie	kluczborski	10 832	14	
opolskie	krapkowicki	6 109	14	
opolskie	namysłowski	4 421	14	
opolskie	nycki	9 473	14	
opolskie	oleski	16 033	14	
opolskie	Opole	1 073	14	
opolskie	opolski	11 291	14	
opolskie	prudnicki	13 969	14	
opolskie	strzelecki	14 297	14	
	RAZEM	116 913	168	168
podkarpackie	bieszczadzki	3 392	14	
podkarpackie	brzozowski	4 278	14	
				346

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
podkarpackie	dębicki	8 954	14	
podkarpackie	jarosławski	6 905	14	
podkarpackie	jasielski	6 436	14	
podkarpackie	kolbuszowski	6 759	14	
podkarpackie	Krosno	59	12	
podkarpackie	krośnieński	5 936	14	
podkarpackie	leski	1 577	14	
podkarpackie	leżajski	4 692	14	
podkarpackie	lubaczowski	7 440	14	
podkarpackie	łańcucki	3 379	14	
podkarpackie	mielecki	7 775	14	
podkarpackie	nizański	4 060	14	
podkarpackie	przemyski	5 437	14	
podkarpackie	Przemyśl	58	12	
podkarpackie	przeworski	7 683	14	
podkarpackie	ropczycko-sędziszowski	7 560	14	
podkarpackie	rzeszowski	9 994	14	
podkarpackie	Rzeszów	243	14	
podkarpackie	sanocki	9 505	14	
podkarpackie	stalowowolski	2 156	14	
podkarpackie	strzyżowski	3 748	14	
podkarpackie	Tarnobrzeg	250	14	
podkarpackie	tarnobrzecki	3 085	14	
	RAZEM	121 381	346	
podlaskie	augustowski	59 299	14	
podlaskie	białostocki	70 225	14	
podlaskie	Białystok	91	13	237
podlaskie	bielski	54 892	14	
podlaskie	grajewski	60 241	14	
podlaskie	hajnowski	13 343	14	

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
podlaskie	kolneński	73 064	14	
podlaskie	Łomża	326	14	
podlaskie	łomżyński	88 807	14	
podlaskie	moniecki	56 214	14	
podlaskie	sejneński	31 034	14	
podlaskie	siemiatycki	46 327	14	
podlaskie	sokólski	67 027	14	
podlaskie	suwalski	61 808	14	
podlaskie	Suwałki	355	14	
podlaskie	wysokomazowiecki	123 286	14	
podlaskie	zambrowski	52 545	14	
	RAZEM	858 884	237	
pomorskie	bytowski	14 585	14	
pomorskie	chojnicki	22 452	14	
pomorskie	człuchowski	3 516	14	
pomorskie	Gdańsk	456	14	
pomorskie	gdański	6 211	14	
pomorskie	Gdynia	249	14	
pomorskie	kartuski	21 969	14	
pomorskie	kościerski	19 319	14	
pomorskie	kwidzyński	10 271	14	
pomorskie	łęborski	7 130	14	
pomorskie	malborski	7 245	14	
pomorskie	nowodworski	8 254	14	
pomorskie	pucki	8 158	14	
pomorskie	Słupsk	21	11	
pomorskie	słupski	10 862	14	
pomorskie	starogardzki	13 176	14	
pomorskie	sztumski	14 934	14	
pomorskie	tczewski	9 458	14	
				263

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
pomorskie	wejherowski	12 791	14	
	RAZEM	191 057	263	
śląskie	będziński	3 202	14	
śląskie	bielski	4 885	14	
śląskie	Bielsko-Biała	308	14	
śląskie	bieruńsko-lędziński	1 808	14	
śląskie	Bytom	37	12	
śląskie	Chorzów	13	9	
śląskie	cieszyński	10 967	14	
śląskie	Częstochowa	408	14	
śląskie	częstochowski	15 974	14	
śląskie	Dąbrowa Górnicza	287	14	
śląskie	Gliwice	543	14	
śląskie	gliwicki	6 177	14	
śląskie	Jastrzębie-Zdrój	570	14	
śląskie	Jaworzno	66	13	
śląskie	Katowice	111	13	
śląskie	kłobucki	6 853	14	
śląskie	lubliniecki	9 310	14	
śląskie	mikołowski	3 030	14	
śląskie	Mysłowice	324	14	
śląskie	myszkowski	6 301	14	
śląskie	Piekary Śląskie	34	12	
śląskie	pszczyński	5 666	14	
śląskie	raciborski	12 782	14	
śląskie	Ruda Śląska	57	12	
śląskie	rybnicki	881	14	
śląskie	Rybnik	242	14	
śląskie	Siemianowice Śląskie	26	11	
śląskie	Sosnowiec	31	12	
				472

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
śląskie	Świętochłowice	1	1	
śląskie	tarnogórski	3 301	14	
śląskie	Tychy	855	14	
śląskie	wodzisławski	1 643	14	
śląskie	Zabrze	102	13	
śląskie	zawierciański	26 218	14	
śląskie	Zory	353	14	
śląskie	żywiecki	4 310	14	
	RAZEM	127 676	472	
świętokrzyskie	buski	19 863	14	
świętokrzyskie	jędrzejowski	28 425	14	
świętokrzyskie	kazimierski	10 615	14	
świętokrzyskie	Kielce	308	14	
świętokrzyskie	kielecki	37 912	14	
świętokrzyskie	konecki	11 880	14	
świętokrzyskie	opatowski	23 896	14	
świętokrzyskie	ostrowiecki	9 539	14	
świętokrzyskie	pińczowski	11 613	14	196
świętokrzyskie	sandomierski	4 909	14	
świętokrzyskie	skarżyski	994	14	
świętokrzyskie	starachowicki	7 282	14	
świętokrzyskie	staszowski	11 018	14	
świętokrzyskie	włoszczowski	17 948	14	
	RAZEM	196 202	196	
warmińsko-mazurskie	bartoszycki	20 474	14	
warmińsko-mazurskie	braniewski	16 288	14	
warmińsko-mazurskie	działdowski	23 847	14	
warmińsko-mazurskie	Elbląg	259	14	293
warmińsko-mazurskie	elbląski	32 424	14	
warmińsko-mazurskie	ełcki	28 346	14	

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
warmińsko-mazurskie	gizycki	21 328	14	
warmińsko-mazurskie	goldapski	13 828	14	
warmińsko-mazurskie	iławski	26 886	14	
warmińsko-mazurskie	kętrzyński	19 330	14	
warmińsko-mazurskie	lidzbarski	21 622	14	
warmińsko-mazurskie	mragowski	26 724	14	
warmińsko-mazurskie	nidzicki	15 345	14	
warmińsko-mazurskie	nowomiejski	14 846	14	
warmińsko-mazurskie	olecki	20 944	14	
warmińsko-mazurskie	Olśztyn	131	13	
warmińsko-mazurskie	olsztyński	33 176	14	
warmińsko-mazurskie	ostródzki	23 923	14	
warmińsko-mazurskie	piski	30 359	14	
warmińsko-mazurskie	szczygieński	35 853	14	
warmińsko-mazurskie	węgorzewski	11 563	14	
	RAZEM	437 496	293	
wielkopolskie	chodzieski	9 319	14	
wielkopolskie	czarnkowsko-trzcianecki	25 223	14	
wielkopolskie	gnieźnieński	30 193	14	
wielkopolskie	gostyński	57 919	14	
wielkopolskie	grodziski	21 768	14	
wielkopolskie	jarociński	20 808	14	
wielkopolskie	kaliski	33 629	14	
wielkopolskie	Kalisz	367	14	
wielkopolskie	kępiński	12 796	14	
wielkopolskie	kolski	46 763	14	
wielkopolskie	Konin	462	14	
wielkopolskie	koniński	47 226	14	
wielkopolskie	kościański	39 745	14	
wielkopolskie	krotoszyński	49 821	14	
				490

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
wielkopolskie	leszczyński	27 189	14	
wielkopolskie	Leszno	328	14	
wielkopolskie	międzychodzki	6 500	14	
wielkopolskie	nowotomyski	13 090	14	
wielkopolskie	obornicki	11 584	14	
wielkopolskie	ostrowski	34 505	14	
wielkopolskie	ostrzeszowski	22 185	14	
wielkopolskie	pilski	31 081	14	
wielkopolskie	pleszewski	17 309	14	
wielkopolskie	Poznań	827	14	
wielkopolskie	poznański	24 563	14	
wielkopolskie	rawicki	36 755	14	
wielkopolskie	słupecki	19 007	14	
wielkopolskie	szamotulski	16 513	14	
wielkopolskie	średzki	15 177	14	
wielkopolskie	sremski	18 058	14	
wielkopolskie	turecki	30 107	14	
wielkopolskie	wągrowiecki	19 171	14	
wielkopolskie	wolsztyński	18 538	14	
wielkopolskie	wrzesiński	17 908	14	
wielkopolskie	złotowski	14 404	14	
	RAZEM	790 838	490	
zachodniopomorskie	białogardzki	3 363	14	
zachodniopomorskie	choszczeński	5 747	14	
zachodniopomorskie	drawski	3 912	14	
zachodniopomorskie	goleniowski	7 105	14	
zachodniopomorskie	gryficki	7 138	14	
zachodniopomorskie	gryfiński	4 655	14	
zachodniopomorskie	kamieński	7 482	14	
zachodniopomorskie	kołobrzeski	4 225	14	
				290

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
zachodniopomorskie	Koszalin	57	12	
zachodniopomorskie	koszaliński	8 829	14	
zachodniopomorskie	łobeski	2 364	14	
zachodniopomorskie	myśliborski	3 221	14	
zachodniopomorskie	policki	1 380	14	
zachodniopomorskie	pyrzycki	3 733	14	
zachodniopomorskie	slawieński	6 736	14	
zachodniopomorskie	stargardzki	12 568	14	
zachodniopomorskie	Szczecin	105	13	
zachodniopomorskie	szczecinecki	6 424	14	
zachodniopomorskie	świdwiński	6 684	14	
zachodniopomorskie	Swinoujście	127	13	
zachodniopomorskie	walecki	1 169	14	
RAZEM		97 024	290	5 223
WSZYSTKIE WOJEWÓDZTWA		5 720 228	5 223	5 223

Tabela 4. Liczba próbek do pobrania w każdym z dwóch próbkobran w stadach owiec

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
dolnośląskie	bolesławiecki	184	14	
dolnośląskie	dzierżoniowski	319	14	
dolnośląskie	głogowski	182	14	
dolnośląskie	górowski	15	10	
dolnośląskie	jaworski	727	14	
dolnośląskie	Jelenia Góra	8	8	
dolnośląskie	jeleniogórski	657	14	
dolnośląskie	kamienogórski	842	14	
dolnośląskie	klodzki	1 589	14	
dolnośląskie	legnicki	134	13	
dolnośląskie	lubański	24	11	
dolnośląskie	lubiński	234	14	
dolnośląskie	lwówecki	707	14	
dolnośląskie	milicki	69	13	
dolnośląskie	oleśnicki	288	14	
dolnośląskie	oławski	38	12	
dolnośląskie	polkowicki	341	14	
dolnośląskie	strzeliński	7	7	
dolnośląskie	średzki	373	14	
dolnośląskie	świdnicki	1 589	14	
dolnośląskie	trzebnicki	83	13	
dolnośląskie	wałbrzyski	255	14	
dolnośląskie	wołowski	433	14	
dolnośląskie	Wrocław	590	14	
dolnośląskie	wrocławski	25	11	
dolnośląskie	ząbkowicki	778	14	
dolnośląskie	zgorzelecki	222	14	
dolnośląskie	złotoryjski	802	14	
RAZEM		11 515	364	364

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie	
kujawsko-pomorskie	aleksandrowski	376	14	243	
kujawsko-pomorskie	brodnicki	322	14		
kujawsko-pomorskie	bydgoski	896	14		
kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	9	9		
kujawsko-pomorskie	chełmiński	511	14		
kujawsko-pomorskie	golubsko-dobrzyński	830	14		
kujawsko-pomorskie	grudziądzki	18	10		
kujawsko-pomorskie	inowrocławski	1 828	14		
kujawsko-pomorskie	lipnowski	670	14		
kujawsko-pomorskie	mogileński	238	14		
kujawsko-pomorskie	nakielski	4 667	14		
kujawsko-pomorskie	radziejowski	505	14		
kujawsko-pomorskie	sępoleński	302	14		
kujawsko-pomorskie	świecki	616	14		
kujawsko-pomorskie	toruński	317	14		
kujawsko-pomorskie	wąbrzeski	375	14		
kujawsko-pomorskie	włocławski	485	14		
kujawsko-pomorskie	żniński	1 052	14		
	RAZEM	14 017	243		
lubelskie	białski	4 183	14		285
lubelskie	Biała Podlaska	20	10		
lubelskie	biłgorajski	240	14		
lubelskie	chełmski	1 086	14		
lubelskie	hrubieszowski	113	13		
lubelskie	janowski	41	12		
lubelskie	krasnostawski	592	14		
lubelskie	kraśnicki	251	14		
lubelskie	lubartowski	197	14		
lubelskie	lubelski	206	14		
lubelskie	łęczyński	209	14		

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
lubelskie	lukowski	184	14	
lubelskie	opolski	131	13	
lubelskie	parczewski	578	14	
lubelskie	puławski	494	14	
lubelskie	radzyński	2 554	14	
lubelskie	rycki	285	14	
lubelskie	świdnicki	293	14	
lubelskie	tomaszowski	90	13	
lubelskie	włodawski	2 281	14	
lubelskie	zamojski	592	14	
	RAZEM	14 620	285	
lubuskie	gorzowski	140	13	
lubuskie	krośnieński	306	14	
lubuskie	międzyrzecki	694	14	
lubuskie	nowosolski	145	13	
lubuskie	słubicki	394	14	
lubuskie	strzelecko-drezdenecki	110	13	
lubuskie	suleciński	101	13	
lubuskie	świebodziński	639	14	
lubuskie	wschowski	109	13	
lubuskie	zielonogórski	206	14	
lubuskie	żagański	69	13	
lubuskie	żarski	1 711	14	
	RAZEM	4 624	162	162
łódzkie	bełchatowski	670	14	
łódzkie	brzeziński	224	14	
łódzkie	kutnowski	157	13	
łódzkie	łaski	1 900	14	
łódzkie	łęczycki	132	13	
łódzkie	łowicki	170	14	
				317

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
łódzkie	łódzki wschodni	557	14	
łódzkie	Łódź	60	13	
łódzkie	opoczyński	1 122	14	
łódzkie	pabianicki	214	14	
łódzkie	pajęczański	841	14	
łódzkie	piotrkowski	684	14	
łódzkie	Piotrków Trybunalski	25	11	
łódzkie	poddębicki	741	14	
łódzkie	radomszczański	1 525	14	
łódzkie	rawski	653	14	
łódzkie	sieradzki	929	14	
łódzkie	Skiernewice	3	3	
łódzkie	skierniewicki	1 513	14	
łódzkie	tomaszowski	1 133	14	
łódzkie	wieluński	1 311	14	
łódzkie	wieruszowski	82	13	
łódzkie	zduńskowolski	154	13	
łódzkie	zgierski	250	14	
	RAZEM	15 050	317	
małopolskie	bocheński	220	14	
małopolskie	brzeski	238	14	
małopolskie	chrzanowski	12	9	
małopolskie	dąbrowski	45	12	
małopolskie	gorlicki	1 615	14	
małopolskie	krakowski	640	14	
małopolskie	Kraków	213	14	274
małopolskie	limanowski	4 292	14	
małopolskie	miechowski	173	14	
małopolskie	myslenicki	538	14	
małopolskie	nowosądecki	3 997	14	

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
małopolskie	nowotarski	26 104	14	
małopolskie	Nowy Sącz	5	5	
małopolskie	olkuski	161	14	
małopolskie	oświęcimski	28	11	
małopolskie	proszowicki	25	11	
małopolskie	suski	228	14	
małopolskie	tarnowski	525	14	
małopolskie	Tarnów	2	2	
małopolskie	tatrzański	19 750	14	
małopolskie	wadowicki	251	14	
małopolskie	wielicki	200	14	
	RAZEM	59 262	274	
mazowieckie	białobrzeski	53	12	
mazowieckie	ciechanowski	243	14	
mazowieckie	garwoliński	852	14	
mazowieckie	gostyniński	95	13	
mazowieckie	grodziski	39	12	
mazowieckie	grójecki	483	14	
mazowieckie	kozienicki	120	13	
mazowieckie	legionowski	68	13	
mazowieckie	lipski	42	12	
mazowieckie	łosicki	574	14	
mazowieckie	makowski	262	14	
mazowieckie	miński	394	14	
mazowieckie	mławski	17	10	
mazowieckie	nowodworski	51	12	
mazowieckie	ostrołęcki	88	13	
mazowieckie	Ostrołęka	6	6	
mazowieckie	ostrowski	36	12	
mazowieckie	otwocki	95	13	
				491

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
mazowieckie	piaseczyński	269	14	
mazowieckie	Płock	1	1	
mazowieckie	płocki	937	14	
mazowieckie	płoński	190	14	
mazowieckie	pruszkowski	14	9	
mazowieckie	przasnyski	163	14	
mazowieckie	przysuski	474	14	
mazowieckie	pultuski	76	13	
mazowieckie	radomski	275	14	
mazowieckie	siedlecki	756	14	
mazowieckie	sierpecki	8	8	
mazowieckie	sochaczewski	159	13	
mazowieckie	sokołowski	140	13	
mazowieckie	sztydlowiecki	43	12	
mazowieckie	Warszawa	1 439	14	
mazowieckie	warszawski zachodni	38	12	
mazowieckie	węgrowski	290	14	
mazowieckie	wołomiński	47	12	
mazowieckie	wyszakowski	69	13	
mazowieckie	zwolenński	19	10	
mazowieckie	żuromiński	52	12	
mazowieckie	żyrardowski	54	12	
	RAZEM	9 031	491	
opolskie	brzeski	59	12	
opolskie	głubczycki	71	13	
opolskie	kędzierzyńsko-kozielski	93	13	
opolskie	kluczborski	327	14	155
opolskie	krapkowicki	14	9	
opolskie	namysłowski	107	13	
opolskie	nyski	724	14	

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
opolskie	oleski	335	14	
opolskie	Opole	213	14	
opolskie	opolski	192	14	
opolskie	prudnicki	54	12	
opolskie	strzelecki	91	13	
	RAZEM	2 280	155	
podkarpackie	bieszczadzki	1 494	14	
podkarpackie	brzozowski	217	14	
podkarpackie	dębicki	68	13	
podkarpackie	jarosławski	488	14	
podkarpackie	jasielski	1 400	14	
podkarpackie	kolbuszowski	48	12	
podkarpackie	krośnieński	1 007	14	
podkarpackie	leski	2 124	14	
podkarpackie	leżajski	74	13	
podkarpackie	lubaczowski	1 791	14	
podkarpackie	łańcucki	132	13	
podkarpackie	mielecki	161	14	
podkarpackie	nizański	85	13	
podkarpackie	przemyski	1 512	14	
podkarpackie	Przemyski	29	11	
podkarpackie	przeworski	311	14	
podkarpackie	ropczycko-sędziszowski	31	12	
podkarpackie	rzeszowski	614	14	
podkarpackie	sanocki	2 921	14	
podkarpackie	stalowowolski	5	5	
podkarpackie	strzyżowski	486	14	
podkarpackie	tarnobrzeski	3	3	
	RAZEM	15 001	277	
podlaskie	augustowski	705	14	198

277

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
podlaskie	białostocki	1 565	14	
podlaskie	Białystok	9	9	
podlaskie	bielski	3 012	14	
podlaskie	grajewski	483	14	
podlaskie	hajnowski	2 296	14	
podlaskie	kolneński	83	13	
podlaskie	łomżyński	132	13	
podlaskie	moniecki	653	14	
podlaskie	sejneński	240	14	
podlaskie	siemiatycki	1 037	14	
podlaskie	sokólski	6 202	14	
podlaskie	suwalski	437	14	
podlaskie	wysokomazowiecki	461	14	
podlaskie	zambrowski	13	9	
	RAZEM	17 328	198	
pomorskie	bytowski	2 804	14	
pomorskie	chojnicki	505	14	
pomorskie	człuchowski	130	13	
pomorskie	Gdańsk	36	12	
pomorskie	gdański	544	14	
pomorskie	Gdynia	94	13	
pomorskie	kartuski	1 010	14	
pomorskie	kościerski	1 102	14	
pomorskie	kwidzyński	305	14	
pomorskie	łęborski	1 078	14	
pomorskie	malborski	25	11	
pomorskie	pucki	56	12	
pomorskie	słupski	2 006	14	
pomorskie	starogardzki	363	14	
pomorskie	sztumski	20	10	
				225

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
pomorskie	tczewski	1 828	14	
pomorskie	wejherowski	1 013	14	
	RAZEM	12 919	225	
śląskie	będziński	71	13	
śląskie	bielski	1 160	14	
śląskie	Bielsko-Biała	41	12	
śląskie	Chorzów	38	12	
śląskie	cieszyński	2 285	14	
śląskie	Częstochowa	20	10	
śląskie	częstochowski	945	14	
śląskie	gliwicki	101	13	
śląskie	Jastrzębie-Zdrój	27	11	
śląskie	Katowice	44	12	
śląskie	kłobucki	503	14	
śląskie	lubliniecki	230	14	
śląskie	mikołowski	93	13	
śląskie	myszkowski	384	14	
śląskie	Piekary Śląskie	7	7	
śląskie	pszczyński	1 233	14	
śląskie	raciborski	131	13	
śląskie	Ruda Śląska	4	4	
śląskie	rybnicki	178	14	
śląskie	Rybnik	21	11	
śląskie	tarnogórski	76	13	
śląskie	Tychy	13	9	
śląskie	wodzisławski	90	13	
śląskie	zawierciański	315	14	
śląskie	Żory	58	12	
śląskie	żywiecki	2 046	14	
	RAZEM	10 114	318	318

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie	
świętokrzyskie	buski	186	14	180	
świętokrzyskie	jędrzejowski	272	14		
świętokrzyskie	kazimierski	26	11		
świętokrzyskie	Kielce	5	5		
świętokrzyskie	kielecki	1 374	14		
świętokrzyskie	konecki	418	14		
świętokrzyskie	opatowski	474	14		
świętokrzyskie	ostrowiecki	185	14		
świętokrzyskie	pińczowski	135	13		
świętokrzyskie	sandomierski	77	13		
świętokrzyskie	skarżyski	188	14		
świętokrzyskie	starachowicki	223	14		
świętokrzyskie	staszowski	36	12		
świętokrzyskie	włoszczowski	355	14		
RAZEM		3 954	180		
warmińsko-mazurskie	bartoszycki	487	14		284
warmińsko-mazurskie	braniewski	1 155	14		
warmińsko-mazurskie	działdowski	40	12		
warmińsko-mazurskie	Elbląg	185	14		
warmińsko-mazurskie	elbląski	1 245	14		
warmińsko-mazurskie	elcki	838	14		
warmińsko-mazurskie	giżycki	585	14		
warmińsko-mazurskie	gołdapski	2 064	14		
warmińsko-mazurskie	iławski	480	14		
warmińsko-mazurskie	kętrzyński	146	13		
warmińsko-mazurskie	lidzbarski	196	14		
warmińsko-mazurskie	mragowski	272	14		
warmińsko-mazurskie	nidzicki	126	13		
warmińsko-mazurskie	nowomiejski	21	11		
warmińsko-mazurskie	olecki	508	14		

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
warmińsko-mazurskie	Olštyn	71	13	
warmińsko-mazurskie	olsztyński	1 615	14	
warmińsko-mazurskie	ostrodzki	390	14	
warmińsko-mazurskie	piski	90	13	
warmińsko-mazurskie	szczytyński	75	13	
warmińsko-mazurskie	węgorzewski	461	14	
	RAZEM	11 050	284	
wielkopolskie	chodzieski	20	10	
wielkopolskie	czarnkowsko-trzcianecki	917	14	
wielkopolskie	gniezyński	835	14	
wielkopolskie	gostyński	550	14	
wielkopolskie	grodziski	71	13	
wielkopolskie	jarociński	59	12	
wielkopolskie	kaliski	533	14	
wielkopolskie	Kalisz	2	2	
wielkopolskie	kępiński	30	11	
wielkopolskie	kolski	56	12	
wielkopolskie	Konin	32	12	
wielkopolskie	koniński	492	14	
wielkopolskie	kościański	1 825	14	
wielkopolskie	krotoszyński	1 207	14	
wielkopolskie	leszczyński	1 442	14	
wielkopolskie	międzybuzki	1 213	14	
wielkopolskie	nowotomyski	2 371	14	
wielkopolskie	obornicki	217	14	
wielkopolskie	ostrowski	379	14	
wielkopolskie	ostrzeszowski	160	13	
wielkopolskie	pilski	748	14	
wielkopolskie	pleszewski	189	14	
wielkopolskie	Poznań	23	11	446

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesiąca życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
wielkopolskie	poznański	850	14	274
wielkopolskie	rawicki	427	14	
wielkopolskie	ślupecki	1 824	14	
wielkopolskie	szamotulski	252	14	
wielkopolskie	średzki	346	14	
wielkopolskie	śremski	1 514	14	
wielkopolskie	turecki	632	14	
wielkopolskie	wągrowiecki	279	14	
wielkopolskie	wolsztyński	389	14	
wielkopolskie	wrześniński	1 094	14	
wielkopolskie	złotowski	239	14	
RAZEM		21 217	446	
zachodniopomorskie	białogardzki	747	14	
zachodniopomorskie	choszczeński	943	14	
zachodniopomorskie	drawski	204	14	
zachodniopomorskie	goleniowski	363	14	
zachodniopomorskie	gryficki	266	14	
zachodniopomorskie	gryfiński	468	14	
zachodniopomorskie	kamieński	106	13	
zachodniopomorskie	kolobrzeski	210	14	
zachodniopomorskie	Koszalin	10	9	
zachodniopomorskie	koszaliński	703	14	
zachodniopomorskie	łobeski	408	14	
zachodniopomorskie	myśliborski	56	12	
zachodniopomorskie	policki	42	12	
zachodniopomorskie	pyrzycki	315	14	
zachodniopomorskie	ślawieński	299	14	
zachodniopomorskie	stargardzki	572	14	
zachodniopomorskie	Szczecin	13	9	
zachodniopomorskie	szczecinecki	992	14	

Województwo	Powiat	Liczba zwierząt powyżej 3 miesięcy życia	Wymagana liczba próbek w powiecie	Wymagana liczba próbek w województwie
zachodniopomorskie	świdwiński	596	14	
zachodniopomorskie	Świnoujście	11	9	
zachodniopomorskie	walecki	163	14	
	RAZEM	7 487	274	
WSZYSTKIE WOJEWÓDZTWA		229 469	4 493	4493

Powiatowy lekarz weterynarii na początku roku 2012 uzyskuje dane z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARIMR) odnośnie do pogłównia bydła oraz owiec na podlegającym mu terenie. Jeśli na początku 2012 roku pogłównie bydła lub owiec zmniejszy się w stosunku do pogłównia wykazanego w tabeli nr 3 oraz 4, co uniemożliwi pobranie założonej liczby próbek, powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki zgodnie z tabelą nr 5 na podstawie posiadanych danych dotyczących liczby zwierząt uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Tabela 5. Liczba próbek do pobrania w każdym z dwóch próbkobrań w stadach bydła/owiec

Liczba bydła/owiec w powiecie	Liczba próbek do pobrania od zwierząt w powiecie
poniżej 9	badanie wszystkich zwierząt
9-14	9
15-20	10
21-30	11
31-59	12
60-160	13
powyżej 160	14

4. Środki przewidziane programem

4.1. Czas trwania programu

Program będzie realizowany w 2012 r.

4.2. Organizacja, kontrola i rola podmiotów uczestniczących we wdrażaniu programu

Za realizację programu są odpowiedzialne organy Inspekcji Weterynaryjnej szczebla powiatowego i wojewódzkiego.

Próbki do badań laboratoryjnych będą pobierane przez urzędowych lekarzy weterynarii w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744 oraz z 2011 r. Nr 54, poz. 278).

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.) realizację programu nadzoruje organ szczebla centralnego – Główny Lekarz Weterynarii.

Informacje na temat realizacji programu będą przesyłane przez powiatowych lekarzy weterynarii wojewódzkim lekarzom weterynarii, a następnie, w formie raportów zbiorczych, będą przekazywane przez wojewódzkich lekarzy weterynarii Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Próbki do badań laboratoryjnych (serologicznych i wirusologicznych), prowadzonych w ramach programu, będą przesyłane do laboratoriów, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

4.3. Wyznaczenie i opis regionów geograficznych i administracyjnych, na obszarze których jest wdrażany program

Program jest realizowany na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na obszarze tym funkcjonuje 16 organów Inspekcji Weterynaryjnej szczebla wojewódzkiego (wojewódzcy lekarze weterynarii) oraz 305 organów Inspekcji Weterynaryjnej szczebla powiatowego (powiatowi lekarze weterynarii).

5. Akty prawne w zakresie objętym programem

5.1. Akty prawne dotyczące identyfikacji i rejestracji zwierząt

Stada i gospodarstwa znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie, są ewidencjonowane w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych w ramach Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ)

prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zgodnie z przepisami:

- 1) ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76, z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281 oraz z 2009 r. Nr 116, poz. 976);
- 4) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zamieszczanych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych (Dz. U. Nr 152, poz. 1605);
- 5) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz (Dz. U. Nr 151, poz. 1268, z późn. zm.).

W przypadku wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt istniejący system może zostać użyty do monitorowania przemieszczenia zwierząt.

5.2. Akty prawne dotyczące obowiązku zgłaszania chorób zakaźnych zwierząt

- 1) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lutego 2006 r. w sprawie wykazu chorób zakaźnych zwierząt podlegających notyfikacji w Unii Europejskiej oraz zakresu, sposobu i terminów przekazywania informacji o tych chorobach (Dz. U. Nr 24, poz. 182 oraz z 2009 r. Nr 23, poz. 139).

5.3. Akty prawne dotyczące kontroli, monitorowania, nadzoru i ograniczeń przemieszczeń niektórych zwierząt należących do gatunków podatnych na zarażenie chorobą niebieskiego języka

- 1) rozporządzenie Komisji (WE) nr 1266/2007 z dnia 26 października 2007 r. w sprawie przepisów wykonawczych dotyczących dyrektywy Rady 2000/75/WE w odniesieniu do kontroli, monitorowania, nadzoru i ograniczeń przemieszczeń niektórych zwierząt należących do gatunków podatnych na zarażenie chorobą niebieskiego języka;
- 2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie zwalczania choroby niebieskiego języka (Dz. U. Nr 125, poz. 1315);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. Nr 282, poz. 2813, z późn. zm.)

6. Koszty związane z realizacją programu

6.1. Koszty ogólne

Koszty ogólne związane z programem obejmują koszty związane z wykonywaniem badań laboratoryjnych:

- 1) serologicznych;
- 2) wirusologicznych.

Koszty badań obejmują:

- 1) dojazd lekarzy weterynarii do gospodarstw, w których znajdują się zwierzęta, w celu pobrania próbek do badań laboratoryjnych;
- 2) koszty:
 - a) zakupu igłostrzykawek,
 - b) pobrania krwi do badań,
 - c) wysyłki pobranych próbek do laboratorium,
 - d) badań wykonanych techniką ELISA i RT-PCR.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania serologicznego lekarz weterynarii pobiera próbki od zwierząt, u których stwierdzono obecność przeciwciał przeciwko wirusowi choroby niebieskiego języka i przesyła je do badań wirusologicznych (test PCR) w celu wykrycia materiału genetycznego wirusa.

Mając na uwadze wyniki badań wykonane w 2010 roku, dla określenia szacunkowych kosztów przewiduje się, że liczba próbek pobranych do badań wirusologicznych wyniesie 400.

Dodatkowo, w związku z wyszczególnieniem zawartym w ust. 2 załącznika do decyzji Komisji 2010/712/UE z dnia 23 listopada 2010 r. zatwierdzającej roczne i wieloletnie programy oraz wkład finansowy Unii w zakresie zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych, przedstawione przez państwa członkowskie na 2011 rok i na lata następne (Dz. Urz. UE L 309 z 25.11.2010, str.18), w tabeli zawierającej zestawienie szacunkowych kosztów kwalifikowanych programu, uwzględniono dodatkowo tzw. koszty ogólne wynoszące 7% sumy kosztów badań serologicznych i wirusologicznych w kierunku choroby niebieskiego języka.

Na potrzeby oszacowania kosztów realizacji programu przyjęto, że podczas każdego z dwóch próbkobrań próbki zostaną pobrane z dwóch stad w każdym powiecie.

Przyjęto, że średnia długość drogi dojazdu do gospodarstwa i powrotu z gospodarstwa wynosi 20 km.

Koszt wysłania kurierem próbek z jednego powiatu do laboratorium oszacowano na 39 zł.

Wszystkie wyżej wymienione wydatki ponosi Inspekcja Weterynaryjna. W ramach realizacji programu nie przewiduje się kosztów ponoszonych przez posiadaczy zwierząt.

6.2 Szczegółowa szacunkowa analiza kosztów programu ¹⁾

Koszty	Liczba jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Koszt całkowity w zł	Koszt całkowity w euro	Wniosek o współfinansowanie (tak/nie)
1. Koszty związane z badaniami laboratoryjnymi (serologicznymi)					
1.1. Dojazd lekarzy do gospodarstw	2 stada w powiecie x 305 powiatów x 2 pobrania x 20 km = 24 400 km	0,8358 ²⁾	20 393,52	5 526,70	nie
1.2. Zakup igłostrzykawek	19 432	0,69 ³⁾	13 408,08	3 633,63	nie
1.3. Pobranie krwi do badań	19 432	7,60 ⁴⁾	147 683,20	40 022,55	nie
1.4. Wysłka próbek do laboratorium	305 powiatów x 2 pobrania = 610	39,00 ⁵⁾	23 790,00	6 447,15	nie
1.5. Badanie laboratoryjne (serologiczne ELISA)	19 432	5,32 ⁶⁾	103 378,24	28 015,78	tak
1.6. Badania laboratoryjne (serologiczne ELISA) + 7% kosztów ogólnych ⁷⁾			110 614,72	29 976,88	tak
2. Koszty związane z badaniami laboratoryjnymi (wirusologicznymi)					
2.1. Dojazd lekarzy do gospodarstw	400 próbek x 20 km = 8 000 km	0,8358 ²⁾	6 686,40	1 812,03	nie
2.2. Zakup igłostrzykawek	400	0,69 ³⁾	276,00	74,80	nie
2.3. Pobranie krwi do badań	400	7,60 ⁴⁾	3 040,00	823,85	nie
2.4. Wysłka próbek do laboratorium	400	39,00 ⁵⁾	15 600,00	4 227,64	nie
2.5. Badanie laboratoryjne (wirusologiczne RT-PCR)	400	133,22 ⁸⁾	53 288,00	14 441,19	tak
2.6. Badania laboratoryjne (wirusologiczne RT-PCR) + 7% kosztów ogólnych ⁷⁾	400	-	57 018,16	15 452,07	tak
KOSZTY ŁĄCZNIE ⁷⁾			398 510,08	107 997,30	
Koszty kwalifikowane:			167 632,88	45 428,95	

¹⁾ Wyliczenie kosztów według kursu 1 euro = 3,69 zł (kurs walutowy zgodny z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 19 maja 2011 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw).

²⁾ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271, z późn. zm.).

³⁾ Cena jednostkowa zakupu igłostrzykawek została obliczona na podstawie danych do programów z lat ubiegłych. Przedmiotowa cena wahała się od 0,50 do 1,30.

⁴⁾ Średnia arytmetyczna obliczona na podstawie wysokości wynagrodzeń określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz. U. Nr 178, poz. 1837, z późn. zm.).

⁵⁾ Szacunkowy koszt jednostkowy obliczony na podstawie średniej arytmetycznej cen dla przesyłek standardowych, krajowych kilku firm kurierskich.

⁶⁾ Średnia arytmetyczna obliczona na podstawie kosztów badań ELISA poniesionych na przedmiotowe badania w ramach programu wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka w 2010 r.

⁷⁾ Kwotę całkowitą kosztów badań powiększono o tzw. koszty ogólne wynoszące 7% sumy kosztów badań, wymienionych w pkt 1.5. i 2.5. tabeli

⁸⁾ Średnia arytmetyczna obliczona na podstawie kosztów badań RT-PCR poniesionych na przedmiotowe badania w ramach programu wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka w 2010 r.

UZASADNIENIE

Celem projektu rozporządzenia jest wykonanie obowiązku nałożonego na Rzeczpospolitą Polską na mocy art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1266/2007 z dnia 26 października 2007 r. w sprawie przepisów wykonawczych dotyczących dyrektywy Rady 2000/75/WE w odniesieniu do kontroli, monitorowania, nadzoru i ograniczeń przemieszczeń niektórych zwierząt należących do gatunków podatnych na zarażenie chorobą niebieskiego języka (Dz. Urz. UE L 283 z 27.10.2007, str. 37, z późn. zm.). Zgodnie z wymienionym przepisem państwa członkowskie Unii Europejskiej prowadzą programy monitorowania i nadzoru choroby niebieskiego języka zgodnie z minimalnymi wymaganiami określonymi w załączniku I do tego rozporządzenia.

Podstawę prawną wydania projektowanego rozporządzenia stanowi art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.). Główny Lekarz Weterynarii zgodnie z art. 57 ust. 6 powyższej ustawy uzgodnił program z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministrem Finansów, a następnie w dniu 28 kwietnia 2011 r. wysłał program do zatwierdzenia przez Komisję Europejską.

Program objęty projektowanym rozporządzeniem Rady Ministrów spełnia wymagania określone w art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz wymagania dotyczące programów monitorowania i nadzoru choroby niebieskiego języka określone w załączniku I do rozporządzenia nr 1266/2007.

Choroba niebieskiego języka (Bluetongue) jest chorobą zakaźną zwierząt podlegającą obowiązkowi zwalczania, wymienioną w załączniku nr 2 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie stwierdzono rodzimego przypadku tej choroby. Od roku 2007 są prowadzone badania laboratoryjne próbek pobieranych od bydła wprowadzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach handlu wewnętrznego. Wszystkie sztuki bydła, u których w badaniu laboratoryjnym (serologicznym) lub badaniu laboratoryjnym metodą PCR uzyskano dodatnie wyniki, zostały wprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z innych państw członkowskich Unii Europejskiej. Sztuki bydła, u których w badaniu metodą PCR potwierdzono obecność materiału genetycznego wirusa choroby, zostały zabite.

Pomimo, że do chwili obecnej nie stwierdzono choroby niebieskiego języka u bydła pochodzącego z Rzeczypospolitej Polskiej, choroba ta występuje powszechnie na terytorium niektórych państw Unii Europejskiej, między innymi w Republice Federalnej Niemiec, Republice Czeskiej, Królestwie Niderlandów, Republice Włoskiej i Republice Portugalii.

Doniesienia naukowe z państw członkowskich Unii Europejskiej wskazują, że wektor przenoszący chorobę (muchówki z rodzaju *Culicoides*) może być aktywny przez cały rok, a zasięg jego występowania na obszarze Europy od kilku lat stale się powiększa w kierunku północnym i wschodnim, co może mieć związek z ociepleniem klimatu. Specyfika zwalczania tej choroby polega na wyznaczaniu wokół ognisk choroby stref objętych ograniczeniami administracyjnymi o bardzo dużym promieniu (strefa ochrony o promieniu co najmniej 100 km, strefa nadzoru co najmniej 50 km wokół strefy ochrony, czyli łącznie co najmniej 150 km). Gdy w 2009 r. niektóre ogniska choroby zostały potwierdzone na terytorium Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Czeskiej w pobliżu granicy z Rzeczypospolitą Polską strefy zamknięte o promieniu 150 kilometrów wokół tych ognisk, w których wprowadzono ograniczenia dotyczące przemieszczania zwierząt, objęły swoim zasięgiem niektóre powiaty położone w województwach: dolnośląskim, lubuskim, opolskim i zachodniopomorskim. Z dniem 1 czerwca 2010 r. restrykcje zostały zniesione.

Ponadto na terytorium Unii Europejskiej odnotowano serotypy wirusa dotychczas niewystępujące (BTV-6 w Holandii i Niemczech, BTV-11 w Belgii), prawdopodobnie pochodzenia szczepionkowego.

Podczas monitorowania entomologicznego prowadzonego przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007-2010 stwierdzono występowanie dużej liczby i długiego okresu aktywności owadów będących wektorami choroby niebieskiego języka.

Z uwagi na wyżej wymienione czynniki ryzyka oraz swobodny przepływ towarów, tj. bydła i owiec, w granicach Unii Europejskiej występuje wysokie prawdopodobieństwo przeniesienia choroby niebieskiego języka z innych państw członkowskich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z tym konieczne jest wprowadzenie środków administracyjnych zmierzających do oceny sytuacji epizootycznej w zakresie choroby niebieskiego języka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Program monitorowania ma na celu:

- 1) stwierdzenie braku występowania serotypu BTV-8 lub innych serotypów wirusa choroby niebieskiego języka;
- 2) wykrycie ewentualnych dowodów transmisji wirusa choroby niebieskiego języka przez losowe badania laboratoryjne (serologiczne) prowadzone na terytorium całego kraju.

Zgodnie z wymaganiami zawartymi w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1266/2007 z dnia 26 października 2007 r. w sprawie przepisów wykonawczych dotyczących dyrektywy Rady 2000/75/WE w odniesieniu do kontroli, monitorowania, nadzoru i ograniczeń przemieszczeń niektórych zwierząt należących do gatunków podatnych na zarażenie chorobą niebieskiego języka, badania laboratoryjne (serologiczne i wirusologiczne) w

ramach programu przeprowadzane są w tym okresie roku, w którym istnieje największe prawdopodobieństwo wykrycia serokonwersji.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej okres ten pokrywa się z okresem największego ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa za pośrednictwem wektora (muchówki z rodzaju *Culicoides*), tj. od maja do połowy września. Z uwagi na powyższe konieczne jest, aby rozpoczęcie badań w ramach projektowanego programu nastąpiło w maju 2012 r.

Zgodnie z ust. 2. załącznika do ww. rozporządzenia Komisji programy nadzoru choroby niebieskiego języka obejmują co najmniej bierny nadzór kliniczny i aktywny nadzór laboratoryjny.

Aktywny nadzór laboratoryjny został określony w ust. 3.1 programu stanowiącego załącznik do projektowanego rozporządzenia i będzie prowadzony zgodnie z ust. 2.2.2. załącznika I do rozporządzenia Komisji nr 1266/2007. Próbki reprezentatywne do badania serologicznego lub wirusologicznego będą pobierane w każdym powiecie od bydła i owiec w okresie największej aktywności dorosłych osobników *Culicoides*, które są wektorem choroby.

Natomiast bierny nadzór kliniczny został wskazany w ust. 3.1 oraz w ust. 5.2 przedmiotowego programu jako obowiązek zgłaszania chorób zakaźnych zwierząt i stanowi odesłanie do przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.), określającej zasady zwalczania chorób zakaźnych zwierząt w rozdziale 8.

Szczegółowy sposób i tryb zwalczania choroby niebieskiego języka reguluje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie zwalczania choroby niebieskiego języka (Dz. U. Nr 125, poz. 1315).

Bierny nadzór kliniczny w zakresie kampanii uświadamiających, mających w szczególności na celu umożliwienie właścicielom zwierząt lub ich posiadaczom oraz lekarzom weterynarii rozpoznanie objawów klinicznych choroby niebieskiego języka, zapewniały i zapewniają organy Inspekcji Weterynaryjnej oraz współpracujące z Inspekcją Weterynaryjną ośrodki doradztwa rolniczego oraz organy samorządu terytorialnego przez podejmowanie szeregu działań, w tym:

- organizowanie szkoleń,
- przygotowywanie prezentacji multimedialnych,
- publikację na stronach internetowych ulotek informacyjnych na temat choroby niebieskiego języka,
- podawanie istotnych informacji do wiadomości publicznej w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.

Organy Inspekcji Weterynaryjnej w w/w działaniach wykorzystują najnowszą wiedzę i opracowania naukowe przekazywane przez Państwowy Instytut Weterynaryjny - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach oraz inne ośrodki naukowe.

Przy przeprowadzaniu pełnej oceny epizootycznej kraju z zakresu choroby niebieskiego języka będą uwzględniane wyniki badań laboratoryjnych wykonane w ramach przedmiotowego programu i wyniki badań bydła utrzymywanego w stadach, do których wprowadzono zwierzęta w ramach handlu wewnętrznego, wykonane w ramach zadania „Ocena występowania choroby niebieskiego języka na terenie kraju” realizowanego przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, wchodzącego w skład programu wieloletniego „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego”.

Realizacja programu będzie nadzorowana przez Głównego Lekarza Weterynarii, a koordynowana w poszczególnych województwach przez wojewódzkich lekarzy weterynarii. Założenia przyjęte w programie będą realizowane przez powiatowych lekarzy weterynarii.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych, w związku z powyższym nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia został umieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z 2009 r. Nr 42, poz. 337 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622).

Ocena skutków regulacji

1. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Program wykrywania występowania zakażeń wirusem choroby niebieskiego języka na 2012 r. został przesłany do Komisji Europejskiej w celu jego zatwierdzenia i uzyskania współfinansowania ze środków UE.

Wdrożenie przedmiotowego programu pociągnie za sobą wydatki z budżetu państwa, w ramach środków posiadanych przez Inspekcję Weterynaryjną. Państwo wnioskujące ma obowiązek zapewnić środki na realizację programu corocznie w ustawie budżetowej.

Finansowanie projektowanego programu będzie odbywać się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe działu 758 – różne rozliczenia rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12 przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia

zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej oraz w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w projekcie ustawy budżetowej na rok 2012.

Mając na uwadze, że projektowana regulacja nie powoduje skutków finansowych w zakresie zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów nie podlega wymogom, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.).

Szacunkowe koszty realizacji programu wyniosą **398 510,08 zł**, co stanowi równowartość 109 180,85 euro, przy założeniu 1 euro = 3,69 złotych. Przyjęty kurs walutowy do obliczenia kosztu całkowitego w euro jest zgodny z założeniami zawartymi w „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” zatwierdzonych przez Ministra Finansów w dniu 19 maja 2011 r.

Szacunkowa kwota współfinansowania przedmiotowego programu przewidziana przez Komisję Europejską w projekcie decyzji Komisji zatwierdzającej roczne i wieloletnie programy oraz wkład finansowy Unii w zakresie zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych, przedstawione przez państwa członkowskie na 2012 rok i lata następne (SANCO/12297/2011-Rev.2-3), wynosi dla Polski 50 000 euro.

Przy realizacji programu nie będą wydatkowane środki finansowe z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

2. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Wprowadzenie programu do realizacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie miało wpływ na organy Inspekcji Weterynaryjnej, zarówno bezpośrednio zaangażowane w realizację programu – powiatowych i wojewódzkich lekarzy weterynarii, jak również organ nadzorujący realizację programu – Głównego Lekarza Weterynarii. Projektowane rozporządzenie będzie miało także wpływ na lekarzy weterynarii wyznaczonych przez powiatowych lekarzy weterynarii do pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku choroby niebieskiego języka.

Najwięcej zadań do realizacji przypadnie organom szczebla podstawowego Inspekcji Weterynaryjnej – powiatowym lekarzom weterynarii. Organy te będą bezpośrednio odpowiedzialne za realizację wprowadzonego programu.

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy. Nie będzie wymagać zatrudnienia dodatkowych pracowników w powiatowych i wojewódzkich inspektoratach weterynarii oraz w Głównym Inspektoracie Weterynarii. Pobieranie próbek do badań laboratoryjnych prowadzonych w ramach programu będą wykonywać urzędowni lekarze weterynarii w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Realizacja programu będzie miała korzystny wpływ na poprawę bezpieczeństwa epizootycznego poszczególnych regionów z uwagi na możliwość szybkiego wykrycia ewentualnych ognisk choroby niebieskiego języka.

Dodatkową korzyścią wynikającą z realizacji przedmiotowego programu będzie możliwość uniknięcia strat wynikających ze zmniejszenia produkcji zwierzęcej na skutek występowania ognisk choroby niebieskiego języka.

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Dzięki wprowadzeniu programu monitorowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej można będzie uzyskać i przeanalizować informacje na temat sytuacji epizootycznej, a tym samym wykazać brak występowania wirusa choroby niebieskiego języka na terytorium kraju.

Utrzymanie terytorium kraju jako strefy wolnej od choroby niebieskiego języka będzie miało wpływ na zwiększenie konkurencyjności polskich hodowców i producentów bydła na rynku unijnym, jak również na rynkach państw trzecich.

Badania laboratoryjne prowadzone w ramach programu pozwolą na jak najwcześniejsze wykrycie przypadków wystąpienia choroby niebieskiego języka, co umożliwi niezwłoczne zastosowanie środków administracyjnych w celu likwidacji jej ognisk. Pozwoli to na ograniczenie strat wynikających ze zmniejszenia produkcji zwierzęcej oraz strat związanych z wykonaniem nakazów i zakazów administracyjnych nałożonych przy zwalczaniu choroby niebieskiego języka (np. nakaz zabicia zwierząt, ograniczenia w przemieszczaniu zwierząt) ponoszonych przez hodowców i producentów bydła i owiec lub podmioty zajmujące się obrotem zwierzętami.

Jednocześnie dane uzyskane w wyniku prowadzenia programu monitorowania choroby niebieskiego języka będą stanowiły podstawę argumentacji przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej uczestniczących w spotkaniach na forum instytucji Unii

Europejskiej podczas podejmowania decyzji dotyczących, m.in. przemieszczania zwierząt w handlu wewnętrznym lub prowadzenia szczepień.

6. Konsultacje społeczne

W zakresie konsultacji społecznych projekt rozporządzenia został przesłany do zaopiniowania przez: Federację Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Radę Gospodarki Żywnościowej, Business Centre Club, Związek Rzemiosła Polskiego, Forum Związków Zawodowych, Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP, Krajową Izbę Lekarsko – Weterynaryjną, Krajową Radę Izb Rolniczych, Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych LEWIATAN, Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Radę Krajową Sekretariatu Rolnictwa NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „Medicus Veterinarius” z siedzibą w Namysłowie, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, NSZZ RI „Solidarność”, Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Krajową Radę Spółdzielczą, Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych, Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”, Krajowy Związek Rolników Kótek i Organizacji Rolniczych, Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”, Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”, Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Polskie Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego, Polski Związek Owczarski, Polski Związek Hodowców Koni, Polski Związek Hodowców Jeleniowatych, Związek Powiatów Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich "REGIONY".

Zaden z powyższych podmiotów nie zgłosił uwag do projektu rozporządzenia.

Opracowano w Departamencie

Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii:

Wojciech Wojtyra

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Wojciech Wojtyra

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Adam Tobarek
DIREKTORA
Departamentu Prawno-Logistycznego

Adam Tobarek

Akceptował

PODSEKRETARZ STANU

Andrzej Butra